

MAGYARORSZÁGI KÖZSZOLGÁLTATÁSI KÖRKÉP VILLAMOSENERGIA SZOLGÁLTATÁSI ALRENDSZER

Napjaink egyik kiemelt vitatott kérdésköre a közszolgáltatási változások hatásainak számbavétele.

A közszolgáltatások ügye átfogó társadalompolitikai beágyazódása miatt a politika, a gazdaság és a állampolgárok érdeklődési körének meghatározó elemévé vált.

Alapvető kritikus helyzet alakult ki a nemzetállam és a globális pénzügyi hatalom között. A nemzetközi pénztőke megalkotta ideológiai rendszerét az eszmék, a tőke és a munkaerő szabad áramlásáról.

A neoliberalizmus elindult világkörűli hódító útjára. A globalizálódó világ felfalni igyekezett a nemzetállamok önállóságát, gazdasági erejének saját érdeke szerinti befolyásolását célul tűzte ki. Ezek a törekvések a múlt század utolsó felében jelentős társadalmi változásokat idéztek elő. A piac mindenhatóságába vetett hit számos nemzetállam területén okozott olyan átalakulásokat, melyek megváltoztatták az állami tulajdon szerepét a közszolgáltatások területén.

Megfigyelhető volt a globális pénzügyi nagytőke aktivizációs folyamata, mely ezeken a területeken, különösen a villamosenergia szolgáltatás területén a privatizáció, liberalizáció szent jelszavaival utat nyitott a globális tőke szabad mozgásának.

Ezek a hatások különösen felgyorsított formában jelentek meg a rendszerváltó Kelet- Közép európai országok területén. Korábban pedig megfigyelhetők voltak a gazdaságilag kevésbé fejlett Közép és Dél-Amerikai államok körében. De megfigyelhető volt ez a jelenség a Szovjetunió utódállamainál is.

A rendszerváltó Kelet- Közép Európai országok területén az elmúlt 20 évben szinte kivétel nélkül lejátszódtak azok a folyamatok, melyek a gyorsított privatizáció útján az állami vagyont „lebontották”, utat nyitva a magántulajdon korlátlan uralmának, a vad kapitalizmus „virágkorának”.

A neoliberalizmus eszmerendszere a piac mindenhatóságáról szólt és benyomult az állam közszolgáltatási tevékenységének szinte teljes rendszerébe: közlekedés, hírközlés, energiaellátás, vízgazdálkodás, egészségügy, szociális ellátás stb.

A pénzügyi globális világgazdasági válsága sok országot rádöbbsentett arra, hogy ez az út járhatatlan.

A nemzeti érdekek előtérbe helyezése, új típusú együttműködés kialakítása a nemzetállamok között napjaink kiemelkedően fontos feladata.

Megfigyelhető ez az Európai Unió szintjén is, új stratégia kialakítása zajlik.

Magyarország is válaszút elé érkezett. Bebizonyosodott, hogy a régi út nem járható. A neoliberális gazdaságpolitika megbukott, új emberközpontú, valódi szociális piacgazdaság kiépítésére van szükség.

Olyan gazdaságpolitikát kell kialakítani, mely hosszú távú – helyreállítási ciklusok mentén – az állam szerepét újraértékeli és tulajdonosi szerepét a közszolgáltatások területén meghatározó módon biztosítja.

A végcél egyszerűen rögzíthető:

KÖZSZOLGÁLTATÁS – KÖZÉRDEK – KÖZTULAJDON.

Ennek végrehajtása, stratégiai célként történő definiálása, a legfelsőbb szintű politikai döntés meghozatala és mindazok törvények, megoldások képezik a nemzeti érdekek érvényesítését, a válságból történő kivezető út első lépéseit.

Leszögezhetjük tehát, hogy a VÁLTOZÁSOKRA szükség van. Megfogalmazható, hogy azok a célkitűzések melyek korábban megfogalmazódtak téves feltételezésen alapultak és a gyakorlatban nem bizonyultak végrehajthatónak.

A közszolgáltatás definíciója ÁLTALÁNOS GAZDASÁGI ÉRDEKŰ SZOLGÁLTATÁS alapot jelentett a magántőke szerepvállalására, egyúttal új követelményt állított az állammal szemben is.

Az állam szerepe korábban a javak előállítására, a szolgáltatás finanszírozására, a piac szabályozására terjedt ki.

A „tőke-behatolás” következtében a feladatok módosultak, a hangsúly a szolgáltatások ellenőrzésére, szabályozására, az árak meghatározására, illetve felügyeletére tevődött át.

A magyar villamos energia szolgáltatás területére vonatkoztatva megállapítható, hogy a közszolgáltatás átalakítása nem szolgálta a megfogalmazott EU szintű célkitűzéseket:

1. Magas szintű minőségi ellátás,
2. Nagyfokú biztonság,
3. Megfizethető, elérhető áron történő szolgáltatás,
4. Egyetemes, általános hozzáférés minden fogyasztó részére.

Ezekre a kérdésekre, rendre negatív válasz adható, mivel az EU szintű túlbürokratizált szabályozások nem teremtették meg a szükséges feltételeket, sokszor az EU alapszabályban rögzített elveket is figyelmen kívül hagyták:

1. Érvényesüljön a szubszidiaritás, az arányosság elve,
2. Nemzeti, regionális és helyi hatóságok alapvető szerepe és széles mérlegelési jogköre,
3. A felhasználók, fogyasztók igényeihez igazodó, a fogyasztói érdekeket biztosító szabályozás kapjon törvényi felhatalmazást,
4. A villamosenergia piac átláthatósága, az árak és tarifarendszerek egyszerű nyomon követése, ellenőrzése minden felhasználó részére biztosított legyen.

Ezek a helyes célkitűzések szinte teljes mértékben figyelmen kívül kerültek a magyar villamosenergia rendszer átalakítása, a piaci modell megalkotása és bevezetése közben.

A magyar villamosenergia rendszer magánosítása, privatizálása nem szolgálta a fent részletezett célkitűzéseket és alapelveket.

Közismert, hogy az erőltetett és gyorsított ütemű privatizáció – a fogyasztói érdekképviselők és az érintett szakszervezetek erős ellenállását figyelmen kívül hagyva – olyan tulajdonosi struktúrát hozott létre, és olyan árszabályozást eredményezett, mely elsősorban az új tőke tulajdonosok érdekét szolgálta.

Az eredeti célkitűzés, mely szerint az áramszolgáltatók 50%+1 részvény erejéig tartósan állami tulajdonban maradnak, nem teljesült.

Nem teljesült az a célkitűzés sem, hogy az átalakított társaságok tartósan tőzsdei szereplőként, mindenki számára ellenőrizhető módon végezzék a közszolgáltatási tevékenységüket.

Noha ez a követelmény a privatizációt követő első időszakban érvényesült, a tőzsdén bármelyik áramszolgáltató részvénye megvásárolható volt, sőt kedvezményes kisbefektetői részvény-akciók szervezésére is sor került.

Napjainkban azonban már csak két áramszolgáltató – ELMŰ, ÉMÁSZ – működik nyilvános részvénytársasági formában tőzsdei szerepvállalás mellett.

A magyar törvényalkotók és az érintett hivatalok, minisztériumok lehetővé tették az E.ON és az EDF számára, hogy zártkörű részvénytársasággá alakuljanak és kivonuljanak a tőzsdéről.

Ez egyúttal azt jelenti, hogy a DÉMÁSZ, TITÁSZ, ÉDÁSZ, DÉDÁSZ ma már 100%-ban idegen tőketulajdonosok irányítása alatt áll, teljes mértékben felszámolásra került az állami, önkormányzati és kisbefektetői tulajdonosi kör.

Az új tulajdonosi kör egyúttal jogosultságot szerzett a területén lévő fogyasztók adatbázisának kezelésére, fogyasztásuk figyelemmel kísérésére, jellegzetes működési, vételezési szokásaik megismerésére, teljes gazdasági tevékenységük energiaigényességének felügyeletére. Nem kell külön hangsúlyozni, hogy ez milyen lehetőséget biztosít az itt szereplő tőketulajdonos számára a befolyásuk érvényesítése terén.

A piaci térhódítás gyorsított ütemű megvalósítása kiterjedt az erőművekre, és célpontként megjelölésre került a Paksi Atomerőmű is.

Számos támadás érte a Magyar Villamos Művek Részvénytársaságot is mely sikeresen ellenállt az alaptalan vádaknak.

Ezek elsősorban arról szóltak, akadályozza a piaci típusú működés kiterjesztését, a hosszú távú áramvásárlási szerződésekkel lehetetlenné teszi a szabad-piaci áramkereskedés dinamikusabb térnyerését, működtetését.

A támadásokat az MVM elhárította, alkalmazva azt a magatartásformát, amelyet a nyugat-európai, főleg francia, német, angol villamosenergia rendszer területén jelentős befolyással bíró cégek követnek.

Az MVM tevékenységét az EU direktíváknak megfelelően átszervezte, önálló rendszerirányító társaságot – MAVIR Zrt.- és önálló kereskedő céget – MVM PARTNR Zrt. - hozott létre. A „kiszervezést”követően a támadások mérséklődtek, jelenleg „műsorszünet” uralkodik.

Az MVM megtanulta a „piaci viszonyok közötti működés rendjét” és kezd úgy viselkedni ahogyan egy „nemzeti bajnok”-nak kell eljárni a nemzeti érdekek védelmében.

Saját tevékenységi körét bővítve, fejlesztve áramszolgáltatói tulajdonrészeket vásárol, erőművi fejlesztések, bővítések aktív közreműködője (Paksi Atomerőmű, Mátrai Erőmű, Fűtőerőművek, lokális szintű kiserőművek stb.)

Mindez megalapozza a tulajdonosi pozícióit, mely kellő gazdasági potenciált eredményez a villamos energia rendszer új típusú működési modelljének megteremtése, a piac szükséges korlátozása érdekében.

Ki kell jelenteni, hogy a természetes monopóliumok terén a szabad piaci versenymodell nem vált be. Az EU szintű bürokratikus szabályozás azonban tovább él és változatlanul a versenypiaci feltételek erősítését tartja fontos küldetésének. Erről a mellékelt összeállítás tanúskodik.

Miközben a magyarországi villamosenergia szolgáltatás biztonsága nem javult, a szabályozás kaotikus állapotokat eredményezett, különösen az árszabályozás vált szinte követhetlenné.

A magyar kis- és középvállalatokra olyan energiaár nyomás nehezedik, mely a működésüket, megmaradásukat veszélyezteti.

De a lakossági fogyasztók is egyre elviselhetetlen, a jövedelmi viszonyoknak ellentmondó számlákat kapnak.

A magyar energia árszabályozás szinte elszakadt a villamosenergia rendszer költségviszonyítól, világpiaci árak változását követi és változatlanul hatósági árszabályozást tart fenn a versenypiaci árak alkalmazásával párhuzamosan.

Erről a mellékelt kisméretű hálózatról vételező fogyasztók számla-tüköre nyújt tájékoztatást, mely bemutatja azokat a díjelemeket, melyek a kibocsátott számlákban megjelenik.

Ez az összeállítás 12 olyan díjtételt rögzít, mely hatósági árszabályozás szerint változik, és a versenypiaci energiaár ehhez kapcsolódik.

Jelenleg a versenypiacon vételező valamennyi fogyasztó ilyen számlát kap. A számláknak vannak olyan sorai, melyek ÁFA terhet nem tartalmaznak. Meglepő módon azonban az energia adó besorolásra kerül az ÁFA hatálya alá.

Fő arányokat tekintve a hatósági árak és a versenyár 40-60% körül ingadozik.

A 2010. évre vonatkozó árváltozásokat a mellékelt áralkalmazási segédlet mutatja be.

Ezek az árszabályozások akkor válnak igazán követhetlenné, ha egy fogyasztó élve a versenyadta lehetőséggel, kereskedőt kíván váltani. Ekkor ugyanis nem minden esetben kap teljes ellátásalapú szolgáltatást, ugyanis a kereskedő csak a versenyár és a hatósági árak egy részét figyelembe véve állítja ki a számlát a fogyasztó részére.

A területileg illetékes hálózati engedélyes pedig küldi a hálózatüzemeltetéshez kapcsolódó hatósági árakat tartalmazó számlákat.

A fogyasztók nagy többsége nincs felkészülve ezen számlák értékelésére, ellenőrzésére. Ezt az utóbbi időben a kereskedő és áramszolgáltató azzal tetézi, hogy az elfogyasztott villamos energia mennyiség mérési állapotmutatóit az induló és záró mérőállásokat nem tünteti fel.

Arra hivatkoznak, hogy korszerű távleolvasást biztosító mérőberendezéseket létesítettek és ez nem indokolja a régi rendszer szerinti adatok számlákban történő feltüntetését.

Összefoglalva megállapíthatjuk, hogy a fogyasztók érdekvédelme, érdekérvényesítése a versenypiaci viszonyok között tovább romlott.

Az idő változást sürget, új gazdaságpolitikára, új energiastratégia kialakítására van szükség.

Az Unió működését stratégiai távú kitekintéssel szükséges stabilizálni.
Ennek lehetséges változatát a mellékelt összeállítás szemlélteti.

Magyarországnak fel kell készülni egy új működési modell kidolgozására és bevezetésére a villamosenergia szolgáltatás területén.

A piac és az állam szerepének újragondolása a szakértők közreműködésével napjaink feladata, megfelelő politikai döntést követően új korszak veheti kezdetét.

Új stratégiai célok mentén, új gazdaságpolitika kihirdetésével kezdetét veheti a helyreállítási ciklusok sorozata, mely a villamosenergia szolgáltatást is új pályára vezérli.

Megnő a köztulajdon, állami és önkormányzati tulajdon súlya, lokális alrendszerek fejlesztése, működtetése képezi a fő mozgásirányokat.

A felvázolt helyreállítási ciklusok valamennyi közszolgáltatói alrendszerre kiterjesztődnek, időigényes, hosszú távú megvalósítás biztosítása mellett.

2010.március 25.

Rózsa Sándor

Mellékletek:

1. Kritikai észrevételek: Az Európai Parlament és Tanács 713/2009 RENDELETE (2009. június 13.) az Energiaszabályozók Együtműködési Ügynökség létrehozásáról.
2. Villamosenergia ellátás 2010.évi hatósági árelemei, versenypiaci feltételei (egy fogyasztói hely adataival)
3. Áralkalmazási segédlet:a villamosenergia rendszerhasználat díjai.
4. Az Európai Unió mozgástere, Magyarország jövőképe:(szakértői javaslat)
KONZULTÁCIÓ A JÖVŐBENI „EU 2020” stratégiáról.

Mellékletek

- 1. AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS TANÁCS 713/2009/ RENDELETE
/2009 július 13./ az Energiaszabályozók Együtműködési Ügynöksége
létrehozásáról.**
- 2. VILLAMOSENERGIA ELLÁTÁS 2010.ÉVI HATÓSÁGI ÁRELEMEI,
VERSENYPIACI FELTÉTELEI /egy fogyasztási hely adataival/**
- 3. ÁRALKALMAZÁSI SEGÉDLET A VILLAMOSENERGIA
RENDSZERHASZNÁLATI DIJAI**
- 4. AZ EURÓPAI UNIÓ MOZGÁSTERE, MAGYARORSZÁG JÖVŐKÉPE
/Szakértői javaslat/ KONZULTÁCIÓ A JÖVŐBENI „EU 2020”
STRATÉGIÁRÓL**

2010. március 25.

1

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS TANÁCS 713/2009/ RENDELETE /2009 július 13./ az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége létrehozásáról.

A 2003/796/EK bizottsági határozat alapján a "villamosenergia és gázipari szabályozó hatóságok európai csoportja" ERGEG névvel **független tanácsadó csoportot** hozott létre, melynek legfontosabb feladata a villamosenergia és földgáz belső piacának megszilárdítása.

A tanácsadó csoport, vagyis az ERGEG a nemzeti szabályozó hatóságok együttműködésének összehangolását újabb közösségi struktúra „**Energiaszabályozó Együttműködési Ügynökség**” létrehozásában látja.

Ennek az új intézménynek, továbbiakban „**Ügynökség**” hatás- és jogköréről, a tagállamok feletti rendelkezési jogáról szól a „RENDELET”.

A rendelet tehát megteremti az **Ügynökséget** és annak **szervezetét**, jogállását, feladatkörét, rendelkezik az igazgató tanács, a fellebbezés, továbbá a bírósághoz kapcsolódó kérdésekről.

Megalkotja a **pénzügy rendelkezések** külön fejezet szerinti szabályozását, saját működésének költségvetését, az Ügynökségnek fizetendő díjak szabályozását.

Általános rendelkezések fejezetben a kiváltságok és mentességekről, a személyzetről rendelkezik.

Kiemelést érdemel a 28.cikk (4) bekezdése:

„Az igazgatási tanács elfogadhat olyan rendelkezéseket, amelyek lehetővé teszik, hogy az Ügynökségnél kirendelt tagállami szakértőket alkalmazzanak.”

A 32.cikk A **bizottság**-ról rendelkezik, melyet érdemes teljes egészében kiemelni:

(1) **„A Bizottság munkáját egy bizottság segíti”**

(2) **„Az e bekezdésre történő hivatkozáskor az 1999/468/EK határozat 50.cikkének (1)-(4) bekezdését és 7.cikkét kell alkalmazni, figyelemmel a 8. cikkének rendelkezésére is,**

Megjegyzés: Ez aztán elősegíti az „Átláthatóságot.”

A ZÁRÓRENDELKEZÉSEK fejezetéből az alábbi „gyöngyszemek” érdemelnek

kiemelést:

34.cikk, Értékelés:

(1) "A Bizottság független külső szakértő segítségével értékeli az Ügynökség tevékenységét"

Megjegyzés: Ha egy bizottsági segítség kevésnek bizonyul.

(3) "A Bizottság az első igazgató hatályba lépésétől számítva három éven belül az Európai Parlament és a Tanács elé terjeszti első értékelő jelentését. A Bizottság ezután legalább négyévente újabb értékelő jelentést terjeszt elő"

Megjegyzés: Lassú munkához idő kell!

Vigasz: "Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban. Kelt Brüsszelben, 2009 július 13.

Összefoglaló vélemény.

A kizökkentett időt éljük, azt is mondhatnám, megáll a józan ész.
Ez a rendelkezés a bürokrácia csúcsteljesítménye.

Alapkérdés: van-e jogunk ezután aggódni az európai energiarendszerek piaci szabályozása, az európai energiapolitikai célkitűzések megvalósításáért.

Egyértelmű rövid válasz: IGEN, mert ez az ÜGYNÖKSÉG fogja a piac-fejlesztéssel összefüggő RENDELETEKET és IRÁNYELVEKET szabályozni, felügyelni, többek között az alábbi EURÓPAI PARLAMENT ÉS TANÁCSI RENDELETEKET, IRÁNYELVEKET.

- **714/2009/EK rendelet /2009. július 13./**
A villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről és az 1228/2003/EK rendeletek hatályon kívül helyezéséről.
- **715/2009/EK rendelet /2009. július 13./**
A földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről és az 1775/2005/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről.
- **2009/72/EK IRÁNYELVE (2009. július 13.)**
A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről.
- **2009/73/EK IRÁNYELVE /2009. július 13.)**

A földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről.

Ezek a rendeletek, irányelvek azt a tévhitet hivatottak megerősíteni, hogy a piac képes megoldani az energiaszolgáltató rendszerek hatékony és biztonságos működtetését.

Azok a változások, melyek a pénzügyi válság nyomán felszínre kerültek bebizonyították, hogy a természetes monopóliumot alkotó energiarendszerek területén a piacosítás súlyos zavarokat, fokozódó ellátási problémákat és dinamikus növekvő árakat eredményeztek.

Paradigma váltás időszakát éljük, az állam szerepének újraértékelése figyelhető meg világszerte és egész Európában is.

Az energetikai közüzemek piaci eszközökkel történő államosítása, a rendszerelemek szétválasztások megszüntetése és újraegyesítése napjaink időszerű feladatai

Az új energiapolitika nagyon egyszerűen megfogalmazható:

KÖZSZOLGÁLTATÁS -KÖZÜZEM – KÖZTULAJDON

Ezt az utat kell Magyarországon is követni, ennek megfelelően kell a „helyreállítási ciklusokat”biztosítani, a nemzeti energiapolitika alapjait megteremteni.

Ennek részletes kifejtése a „**NEMZETI ENERGIA STRATÉGIA**” című szakértői koncepcióban került bemutatásra.(2009.február 24.)

Ez az összeállítás az Egyesült Villamosenergia-ipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének megbízásából készült.

Időszerű ennek ismételt, széleskörű bemutatása, a jó értelemben vett, megfelelő marketing tevékenység előtérbe helyezése.

Ki kell emelni az EPSU – állásfoglalását, mely a piaci modell elvetését és az állam szerepének erősítését, a fogyasztói érdekek fokozott érvényesítését helyezi az új energiapolitika centrumába.

Összehangolt cselekvésre van szükség, mert úgy tűnik, az EU-bürokrácia rendületlenül halad a járhatatlan, zsákutcás energiapolitikai úton.

2009.október 28.

Rózsa Sándor
Energia Szakértői Iroda

VILLAMOSENERGIA ELLÁTÁS 2010.ÉVI HATÓSÁGI ÁRELEMEI, VERSENYPIACI FELTÉTELEI
/egy fogyasztási hely adataival/

Megnevezés	Díjtétel		2010 évi várható fogyasztás: kWh Teljesítményi igény: kW	
	Érték	Mértékegység	Mennyiségi adat	Éves díj: Ft
I/A	1.1 Átvételi r. díj		Ft/kWh	
	1.2 Rendszerhasználati díj		Ft/kWh	
I.	Átvételi és rendszerhasználati díj együtt (1.1 + 1.2)			
II.	Elosztási díj együtt (1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6)			
	1. Alapdíj		Ft/év/csatl.	
	2. Teljesítménydíj		Ft/év/kW	
	3. Forgalmi díj		Ft/kWh	
	4. Meddő díj		Ft/kVArh	
	5. Veszteség díj		Ft/kWh	
	6. Menetrend díj		0	
III.	Rendszerhasználati díjak együtt (I. + II.)			
IV.	Egyéb díjak együtt (1 + 2 + 3 + 4)			
	1. Zöld energia /KÁT/		Ft/kWh	
	2. Szénipari díj		Ft/kWh	
	3. Vill. ipari díj		Ft/kWh	
	4. Energia adó		Ft/kWh	
V.	Hatósági ár teljes díjösszege (III + IV)			
	Hatósági-átlagár: Ft/kWh			
VI.	Versenypiaci energiadíj: Ft/kWh			
	Versenypiaci ár díjösszege			
VII.	Villamosenergia teljes költsége			
	Nettó átlagár: Ft/kWh			

3

ÁRALKALMAZÁSI SEGÉDLET A VILLAMOSENERGIA RENDSZERHASZNÁLATI DIJAI

A 119/2007(XII.29)GKM alaprendelet módosításai

43/2008(XII.31)KHEM rendelet

89/2009(XII.4) KHEM rendelet

A villamosenergia rendszerhasználat legmagasabb hatásági díjai

Elosztói díjak	Mérték-egység	2009	2010
Átviteli rendszerhasználati díj	Ft/kWh	0,577	0,823
Rendszerszintű szolgáltatás	Ft/kWh	0,423	0,712
Elosztói alapidj	T Ft/Csatl.p./év	33.216	34.104
	K	33.216	34.104
Elosztói teljesítménydíj	T Ft/kW/év	5.112	5.076
	K	7.776	7.512
Elosztói forgalmi díj	T Ft/kWh	1,70	1,85
	K	3,66	4,14
Elosztói meddő e. díj	T Ft/kVArh	3,33	3,43
	K	3,33	3,43
Elosztói veszteség díj	T Ft/kWh	2,52	2,18
	K	4,18	3,71

Jelmagyarázat: T = Közép/Kisfeszültségű transzformátor csatlakozás

K = Kisfeszültségű csatlakozás III. nem profilos

EGYÉB KAPCSOLÓDÓ DÍJTÉTELEK

A VET 147.§ alapján

Megnevezés	Mérték-egység	2009	2010
KÁT díj	Ft/kWh	1,850	1,850
Szén fillér	Ft/kWh	0,200	0,230
Vill.ip. támogatás	Ft/kWh	0,120	0,090
Energia adó	Ft/kWh	0,252	0,295

4

AZ EURÓPAI UNIÓ MOZGÁSTERE, MAGYARORSZÁG JÖVŐ KÉPE

Az Európai Unió mozgásterét az a bizottsági munkadokumentum határozza meg, mely

KONZULTÁCIÓ A JÖVŐBENI „EU 2020” STRATÉGIÁRÓL

ad áttekintést (Brüsszel, 2009.11.24.COM 2009) végleges.

Meggyőződésem, hogy ez a stratégiai verzió nem tekinthető véglegesnek.

A világgazdasági válság és hatásainak értékelése differenciáltabb elemzést, a források rendelkezésre állásának beszűkülése, illetve hiánya EU szintjén és a tagállamok területén egyaránt részletesebb bemutatást igényeltek volna.

Az új uniós stratégiai célok kijelölése a megváltozott környezet, a világgazdasági válság közepette különös felelősséget ró a dokumentum alkotóira.

A kényszerítő tények felismerése és új kihívások kezelése megköveteli, hogy valamennyi tagország ismételten tekintse át ezt a munkadokumentumot és kiegészítő javaslatait készítse el.

Ez a kezdeményezés azt a célt szolgálja, hogy már 2010.évben kezdődjön el az a szakértői munka, mely megalapozhatja Magyarország első EU elnökségének időszakára vonatkozó felkészülést.

Nem látványos rendezvényekre, hanem megalapozott stratégiai célkitűzésekre és ezek végrehajtási feltételeinek megteremtésére, egyetértésére van szükség.

Magyarországot a világgazdasági-pénzügyi válság lepusztított jövedelemkondíciók közepette érte el, mely egyaránt érintette az állami, önkormányzati és egyéni életek színtereit.

A felemelkedés útja egyértelműen a nemzeti érdekek mentén felépített – Európai Unió új stratégiai célkitűzéseire szinkronizált – új magyar gazdaságpolitika által vezérelt jövedelemtermelő képesség fokozása.

A világgazdasági-pénzügyi válságnak még nincs vége és nem is lesz, ha a régi úton halad tovább.

A globális pénzpiacot mozgató erő saját mozgásterét megteremti, egyúttal újabb pusztító válságot zúdítva a globalizált világra.

„A világnak fel kell készülni egy következő válságra még akkor is, ha most úgy tűnik, hogy a világgazdaság kezd kilábalni a recesszióból” vélekedik erről a folyamatról az IMF vezérigazgatója, Dominique Strauss-Kahn.

Alapvető, Európa megmaradása a tét, hogy miként értékeli saját helyzetét, milyen stratégiai célokat követ, képes-e valódi uniót, a tagállamok egyenrangú szövetségét új működési pályára vezérelni, a szolidaritás elvét érvényre juttatni.

A tét óriási, akar-e Európa új módon élni, vagy a megsemmisülés, a szétesés útját választja? Magyarország milyen úton kíván járni, milyen jövőkép körvonalazható?

Felelős együttgondolkodásra van szükség, támaszkodni kell a civil társadalomra, szakszervezetekre, a szakértői háttérintézményekre

Meggyőződésem, hogy az új EU-stratégia széleskörű együttműködés útján, a nemzetállamok szintjén kialakított stratégiák figyelembevételével - közös halmaz, közös alapok kiemelésével.-teremthető meg.

Az alábbiakban kifejtett egyéni vélemény, javaslat ezt a folyamatot kívánja elősegíteni, szolgálni.

Alapvető követelmény a XXI. század paradigma váltásának felismerése, és alkalmazása az új EU stratégia kidolgozása során. Új világrend van kialakulóban.

A. A NEOLIBERÁLIS GAZDASÁGPOLITIKA MEGBUKOTT.

- Az eszmék, a tőke és a munkaerő szabad áramlása által kialakult „globális világgazdaság” gazdasági csődhullámot indított el.
- A korlátlan tőkeáramlás felfalta a szerves fejlődés nemzeti alapjait.
- A terjeszkedő, hódító tőke saját mozgásterének biztosítását (képviselését) tekinti stratégiai célkitűzésnek.
- A verseny és a profit által vezényelt társadalmi berendezkedések válságba kerültek.

B. ÚJ TÍPUSÚ TÁRSADALMI, GAZDASÁGI RENDSZEREK KIALAKÍTÁSÁRA VAN SZÜKSÉG.

- **A fenntartható fejlődés, EMBERI ÉLETMINŐSÉGET és környezetbarát társadalmi berendezkedést igényel.**
- Az új energiastratégia mozgásterét ennek felismerésével szükséges meghatározni.
- Alapvető fontosságú a szolidaritás elvének részletes kifejtése és EU szintű stratégiai célként történő nevesítése.
- **A Kétsébségű Európa hosszú távon működésképtelen formáció, számos súlyos problémát rejt.**
- **Az új típusú Európai Unió a nemzetállamok lokális alrendszerének összehangolt és szolidáris együttműködése révén jöhet létre.**

- **Stratégiai célkitűzésnek a nemzetállamok szintjén képződő jövedelmek fokozatos és egyenletes kiegyenlítődését kell tekinteni:**
 - 6.1.állami szinten képződő jövedelmek
 - 6.2.területi, önkormányzati szintű jövedelmek
 - 6.3.vállalkozások által elért jövedelmek
 - 6.4.állampolgárok jövedelemkondíciói.
- **Az állam és egyéb jövedelemtulajdonosok lehetőségeit, kötelezettségeit és működési területeit összehangolt, egyszerű világos szabályrendszerrel kell biztosítani.**
- Véget kell vetni a „tőke szabad áramlásának”, mely egy-egy tagállam területén olyan tulajdonosi struktúrákat hoz létre, mely mára a nemzetállamok szuverenitását, függetlenségét veszélyezteti.
- **Az EURÓPAI UNIÓ szintjén olyan KIEGYENLÍTŐ PÉNZALAP létrehozásáról és működtetéséről kell gondoskodni, mely biztosítja a tagállamok működési feltételeinek szinkronizálását, a jövedelmek kiegyenlítődését.**
- Az előzőekben részletezett tendenciák és kifejtett javaslatok mellett az EURÓPAI UNIÓ megvalósíthatja azt az új együttműködési formát, mely a nemzetállamok tartós szövetségét eredményezi a fenntartható szociális piacgazdaság keretei között.
- A jövőben szükség lesz a tagállamok közötti új típusú együttműködési formák definiálására, az állam és a piac működési területeinek összehangolására.
- **A jövőben szükség lesz a FENNTARTHATÓ SZOCIÁLIS PIACGAZDASÁG új típusú működési modelljének kialakítására, a tagállamok és az EU szintjén történő szabályozására.**

Záró javaslat: Az EURÓPAI UNIÓ STRATÉGIAI CÉLKITŰZÉSEIT egyszerű tömondatokban célszerű megfogalmazni.

Egységes álláspontot kell kialakítani:

Mit akar az UNIÓ,
Milyen források állnak rendelkezésre,
Mennyi idő szükséges a célok eléréséhez.

Megfelelő vita lefolytatása után egyetértésre kell jutni, és ezt követően biztosítani kell a tagállamok szintjén a végrehajtáshoz szükséges feltételeket.

2010.március 18.

Rózsa Sándor
villamosmérnök, gazdasági mérnök